

Dosarul nr. 3ra-968/21

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I. Secieru-Coșleț)

Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al
Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Petru Șargu împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului
Afacerilor Interne al Republicii Moldova, persoana terță Victor Ursache cu privire
anularea actului administrativ individual defavorabil, restabilirea în funcție, încasarea
salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului
Afacerilor Interne al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2020
a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă:

La 18 septembrie 2019 Petru Șargu a depus cerere de chemare în judecată în ordinea
contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu
privire anularea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru
lipsa forțată de la serviciu și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 24 iulie 2005 a fost angajat în cadrul
Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în calitate de student al Institutului Militar
al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, apoi din anul 2009 în calitate de ofițer, șef
adjunct al pichetului de grăniceri, ulterior pe parcursul carierei a deținut diferite funcții în
cadrul instituției de frontieră, ultima funcție fiind șef adjunct al Sectorului Poliției de
Frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord a Inspectoratului General al Poliției de
Frontieră, iar din 13 mai 2019 a fost numit în funcția de șef interimar al Sectorului
Poliției de Frontieră „Soroca” al Direcției Regionale Nord, având sarcina primordială de
contracarare a contrabandei organizate peste frontiera de stat, urmare a reținerii în

flagrant delict a șefului de sector și a unui șef de schimb pentru organizarea contrabandei la frontieră, care la moment au fost condamnați.

În legătură cu inițierea anchetei de serviciu în privința pretinselor acțiuni ilegale comise, de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră la 26 iulie 2019 a fost emis ordinul nr. 670/ps „Cu privire la suspendarea din funcție”, prin care a fost suspendat din funcția publică, comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord, pe perioada desfășurării anchetei de serviciu, începând cu 26 iulie 2019.

La 28 august 2019 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a emis ordinul nr. 824/ps „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special”, prin care dânsul în temeiul concluziei anchetei de serviciu din 24 iulie 2019 și în conformitate cu art. 58 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 „Privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, a fost sancționat disciplinar „concediere din funcție publică cu statut special”, prevăzută de art. 58 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, pentru atitudinea neconștiincioasă față de îndatoririle de serviciu și organizarea serviciului subdiviziunii la un nivel nesatisfăcător.

Temei pentru emiterea ordinului de sancționare disciplinară a servit faptul că la 24 iulie 2019 în adresa Direcției Inspecției Efectiv al IGPF a fost remis pentru examinare un raport anonim depus în adresa Ministerului Afacerilor Interne, în care se comunică despre mai multe ilegalități precum că a fi fost comise de către el.

A notat că potrivit art. 76 alin. (1) din Codul administrativ, petițiile anonime sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează, ceea ce demonstrează acțiunile calomnioase îndreptate împotriva lui.

La 24 iulie 2019 în privința faptelor expuse în raportul anonim, s-a inițiat o anchetă de serviciu, contrar prevederilor legislației în vigoare.

În cadrul desfășurării anchetei de serviciu a fost descrisă o situație de serviciu vădit eronată și în lipsa probelor precum că la 24 mai 2019, pe timp de noapte, patrula Poliției de Frontieră din cadrul Sectorului Poliției de Frontieră „Soroca”, în satul Vasilcău, r-nul Soroca, a fost depistat și stopat un camion suspect în activitate de contrabandă cu numărul de înmatriculare din r-nul Briceni, în care se aflau mai multe butoaie din plastic goale, cu miros specific de alcool etilic. Conducătorul camionului a prezentat două permise de conducere, unul dintre care fiind cu semne vădite de falsificare. La fața locului s-a prezentat dânsul, în calitate de comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord, care a dat indicații patrulei să organizeze serviciul în continuare fără a examina cazul în detalii, ca urmare camionul nu a fost reținut. Caz similar a avut loc și la data de 08 iunie 2019, când patrula Poliției de Frontieră în sat. Vasilcău, r-nul Soroca, a stopat un microbuz, iar în rezultatul verificării, s-a stabilit că conducătorul auto nu posedă certificatul de înmatriculare și revizia tehnică. Faptul dat rezultă din raportul anonim depus contrar prevederilor legale.

Reclamantul consideră că declarațiile făcute împotriva sa în petiția anonimă sunt calomnioase, deoarece conform art. 17 alin. (3) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai

2017, agentul public supus influenței necorespunzătoare este obligat: a) să respingă expres influența necorespunzătoare; b) să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare; c) în cazul imposibilității de a respinge expres influența necorespunzătoare și al afectării activității sale profesionale drept urmare a acesteia, să depună un denunț scris, în termen de 3 zile lucrătoare, la persoana responsabilă din cadrul entității publice, desemnată de conducător, despre exercitarea influenței necorespunzătoare; d) să depună un denunț despre exercitarea influenței necorespunzătoare la Centrul Național Anticorupție dacă sursa influenței necorespunzătoare este conducătorul entității publice sau dacă, după ce a depus un denunț în modul prevăzut la lit. c), conducătorul nu-și onorează obligațiile prevăzute la alin. (2) lit. d) și e).

A subliniat că polițiștii de frontieră din patrula respectivă din 24 mai 2019 nu au depus niciun raport în privința sa.

Totodată, în cadrul anchetei de serviciu a dat explicații că la data de 24 mai 2019, în jurul orei 03:00, fiind anunțat de șeful de schimb al Sectorului Poliției de Frontieră „Soroca”, inspectorul XXXXX, precum că patrula mobilă a stopat în XXXXX, un camion suspect, s-a deplasat la fața locului. În timpul verificării actelor persoanei și mijlocului de transport nu au fost depistate ilegalități, deoarece camionul se deplasa regulamentar pe drumul public din localitatea ce traversează zona de frontieră, astfel motive de reținere a camionului nu au fost identificate, având în vedere faptul că conform art. 30 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 215 din 04 noiembrie 2011 „Cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova”, permisul nu este necesar pentru persoanele care călătoresc pe drumurile ce traversează zona de frontieră. În situația dată patrula a primit indicații să organizeze în continuare serviciul conform dispoziției primite.

De asemenea, contrar dispozițiilor art. 59 alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu i-au fost prezentate materialele și concluzia anchetei de serviciu, fiind astfel lipsit de dreptul să prezinte probe în apărarea sa, precum și de a contesta rezultatul anchetei de serviciu.

A menționat că reieșind din prevederile art. 59 alin. (11) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, ancheta de serviciu se desfășoară o perioadă de 30 de zile din momentul inițierii acesteia de către persoana abilitată.

Cu ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 824-ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” a luat cunoștință la 29 august 2019.

În ordinul contestat s-a stabilit că dânsul prin acțiunile/inacțiunile sale a ignorat prevederile art. 50 lit. b), d), e) m) și p) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, fără să concretizeze în ce constau aceste acțiuni/inacțiuni prevăzute la norma dată de drept și anume, să acționeze cu competență, responsabilitate și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile sale sunt amenințate; să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și

conștiințioase a atribuțiilor de serviciu; să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale; să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special.

Reclamantul consideră că aceste concluzii pot fi stabilite de către comisia evaluării performanțelor profesionale, dar nu prin anchetă de serviciu.

De asemenea, în ordin a fost indicat faptul că dânsul a ignorat prevederile pct. 7 subpct. 8 și 19 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017, potrivit căroră, funcționarul este obligat să execute la timp și întocmai atribuțiile conform funcției deținute, precum și să execute întocmai și în termen oportune ordinele, dispozițiile și indicațiile legale ale superiorilor, însă lipsesc probe prin care s-ar demonstra neexecutarea la timp și întocmai a atribuțiilor conform funcției deținute de către el, la fel, nu au fost specificate care ordine sau dispoziții ale superiorilor nu au fost executate.

În circumstanțele enunțate, ordinul nr. 824-ps din 28 august 2019 al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special”, emis în privința sa, este neîntemeiat și ilegal.

Mai mult, raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze doar în situațiile prevăzute la art. 38 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, însă în speță niciuna din situațiile specificate în norma dată de drept nu și-au găsit confirmare în ordinul contestat.

A notat că în ultimii ani nu a fost sancționat disciplinar, dimpotrivă i-au fost acordate măsuri de stimulare, decorat cu distincții de stat al Republicii Moldova.

Subsidiar, la sfârșitul anului 2018 a fost efectuată evaluarea performanțelor profesionale, activitatea și conduita lui în calitate de funcționar public cu statut special, concluziile consemnate în fișa de evaluare a performanțelor profesionale, cu acordarea calificativului „XXXXX”. La fel, și în luna iunie 2019 a fost efectuată evaluarea la formarea profesională, prin care i-a fost acordat calificativul „XXXXX”.

Totodată, și suspendarea lui din funcția de comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord, a fost efectuată ilegal, or, dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, expres și imperativ prevăd situațiile de suspendare din funcția publică cu statut special și anume, a) pe perioada reținerii, arestului preventiv sau arestului la domiciliu al funcționarului; b) în caz de dispariție a funcționarului – până la declararea dispariției fără urmă sau până la declararea decesului acestuia, în modul stabilit de lege.

Consideră că atât dispozițiile Codului muncii, cât și ale Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 „Privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, impun sub sancțiunea decăderii din dreptul tragerii la răspunderea disciplinară a salariatului, ca sancțiunea disciplinară să fie aplicată în interiorul termenului legal.

Presupusa abatere disciplinară a avut loc la 24 mai 2019, constatarea presupusei abateri disciplinare a avut loc la 24 iulie 2019, fapt ce rezultă din ancheta de serviciu

desfășurată, iar angajatorul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, contrar art. 59 alin. (9) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 și art. 209 alin. (1) din Codul muncii, i-a aplicat sancțiunea disciplinară prin ordinul nr. 824/ps din 28 august 2019, peste 30 de zile, pe când aceasta urma să fie aplicată nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, adică la 24 august 2019.

Mai mult ca atât, în perioada de activitate în calitate de polițist de frontieră, a fost membru de sindicat al Uniunii Sindicale a Direcției regionale Nord (Edineț) a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, iar potrivit art. 87 alin. (1) din Codul muncii, concedierea salariaților membri de sindicat se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate, nerespectarea acestei condiții duce la nulitatea concedierii cu restabilirea salariatului la locul de muncă, în cazul contestării de către salariatul membru de sindicat a ordinului de concediere, instanța de judecată va solicita acordul (opinia consultativă) al organului (organizatorului) sindical privind concedierea salariatului respectiv (art. 89 alin. (2) din Codul muncii).

În circumstanțele enunțate, Petru Șargu a solicitat admiterea acțiunii în contencios administrativ, anularea ordinului nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă în mărimea calculată de Direcția economie și finanțe a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, precum și încasarea sumei de 5.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea protocolară din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost atras în proces în calitate de terță persoană Victor Ursache.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de Petru Șargu. A fost anulat ordinul nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. A fost obligat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră să emită act administrativ privind restabilirea lui Petru Șargu în funcție, de calculare și achitare lui Petru Șargu a salariului pentru perioada de absență forțată de la serviciu. S-a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în beneficiul lui Petru Șargu suma de 5.000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 16 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus cerere de apel nemotivată, iar la 03 februarie 2021 a fost prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 19 noiembrie 2020, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 22 iunie 2021 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 24 august 2021 a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău,

sediul Rîșcani, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii în contencios administrativ depusă de Șargu Petru.

În motivarea recursului Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A indicat că este eronată poziția instanței de apel precum că temeiul inițierii anchetei de serviciu a servit o informație (sesizare, adresare) anonimă, deoarece din concluzia anchetei de serviciu în privința șefului interimar al SPF „Soroca” al Direcției Regionale Nord, Petru Șargu, expres s-a menționat că ancheta de serviciu a fost inițiată în baza raportului de autosesizare al Direcției inspecție efectiv.

Consideră recurentul că atât prima instanță, cât și instanța de apel în mod intenționat nu s-au expus asupra argumentului precum că ancheta de serviciu a fost inițiată asupra unui fapt și nu în privința persoanei în baza informației conținute în petiție, deoarece conform pct.50 subpct. 6) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017, temei de inițiere și efectuare a anchetei de serviciu servesc și alte informații cu privire la eventualele abateri disciplinare comise de către funcționari, ca efect fiind emise hotărâri neîntemeiate.

A menționat recurentul că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare în privința intimatului Șargu Petru nu a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite de lege, iar acesta nu atrage după sine anularea actului administrativ contestat.

Este eronată poziția instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că ancheta de serviciu a fost inițiată în temeiul unei informații anonime. Chiar și în situația în care ancheta de serviciu s-ar fi realizat în temeiul unei informații anonime, nu poate fi calificat că a fost încălcată procedura, or, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră prin definiție este obligat să examineze orice informație în vederea asigurării și menținerii securității frontierei de stat, precum și în domeniul combaterii contrabandei.

Recurentul consideră că este eronată concluzia instanțelor de judecată referitor la pretinsa nerespectare de către autoritatea publică a principiului statuat la art. 31 din Codul administrativ, conform căruia actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, precum și aplicarea sancțiunii celei mai dure, or, ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare lui Petru Șargu este destul de motivat, fiind indicate temeiurile de fapt și de drept, precum și descrierea detaliată a procedurii administrative (investigații, probe, audieri, opinii ale participanților), care au stat la emiterea actului administrativ individual în privința ultimului. La fel, la emiterea actului administrativ individual contestat întocmai au fost respectate dispozițiile art. 118 din Codul administrativ, fiind indicate amănunțit circumstanțele de fapt și de drept, abaterea disciplinară comisă de Petru Șargu, precum și legătura de cauzalitate între faptele imputate și consecințele acesteia.

Prin acțiunile sale Șargu Petru a încălcat prevederile art. 50 lit. b), d), e), m) și p) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și pct. 7subpct. 9) și 19) din Statutul

disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017. De asemenea, intimatul nu și-a executat corespunzător obligațiile de serviciu prevăzute în pct. 9 subpct. 1) lit. a) și f) din Fișa postului „Atribuțiile de serviciu”, nu a executat corespunzător obligațiile de serviciu încălcând în așa mod prevederile pct. 3 lit. a), b), e), f) și g) din Fișa postului „Planificarea controlului frontierei de stat pe sectorul de responsabilitate”, precum și prevederile pct. 10 lit. a), b), e), g) din fișa postului „Responsabilități”.

Consideră recurentul că dreptul la muncă nu este un drept absolut, acesta poate fi îngăduit în limitele stabilite de lege. Chiar pentru o singură abatere disciplinară gravă polițistului de frontieră îi poate fi aplicată inclusiv și sancțiunea disciplinară „eliberarea din serviciu”.

De asemenea, este greșită concluzia instanței de apel precum că în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu au fost raportate circumstanțele de fapt la normele de drept, or, aceste împrejurări au fost expuse în concluzia anchetei de serviciu, fapt ce s-a soldat cu constatarea abaterii disciplinare.

Este eronată concluzia instanței de apel precum că odată ce intimatul nu a fost sancționat penal prin acțiunile imputate, nu poate fi sancționat disciplinar, deoarece respectarea disciplinei muncii în activitatea de serviciu nu se limitează numai la neadmiterea unor infracțiuni sau contravenții prin acțiunile/inacțiunile comisarului Petru Șargu, dar și prin respectarea prevederilor actelor normative în vigoare care reglementează nemijlocit disciplina de serviciu.

Mai mult, ordonanța de refuz în pornirea urmării penale în privința lui Petru Șargu din 31 ianuarie 2020, nu este tangențială cu abaterea disciplinară.

Pe lângă acestea, intimatul Petru Șargu a fost sancționat disciplinar în repetate rânduri pentru diverse abateri disciplinare în diferite perioade de timp în anii 2012 – 2015 cu sancțiuni disciplinare ca „avertisment”, „mustrare” și „mustrare aspră”, sancțiuni necontestate de către ultimul.

Astfel, funcționarul public cu statut special are obligația să aibă un comportament integru în activitatea publică și în viața personală și să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special.

Este pur declarativă constatarea instanței de apel că în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu au fost indicate faptele care au manifestat comportamentul nedemn.

Mai mult, conform Fișei postului, funcția deținută de intimat era de șef interimar al SPF „Soroca”, care este o funcție de conducere. Deținând funcția de conducere Petru Șargu a ignorat totalmente misiunea generală și atribuțiile prevăzute în Fișa postului, cât și în actele normative prin neacumularea probelor, neorganizarea personalului și ieșirea la fața locului a grupei de intervenție, neînregistrarea informației parvenite în registrele specializate. Acestea din urmă sunt unele din faptele ilicite ale lui Petru Șargu, care drept consecință au dus la încălcarea integrității, au constituit acțiuni care compromit și denigreză imaginea și prestigiul instituției. Or, obligația de a avea un comportament

demn reiese din statutul pe care îl deține și funcția de conducere, care din start nu îi permitea intimatului de a face abuz de aceasta.

A indicat recurentul că este greșită poziția instanței de apel precum că intimatul a fost sancționat pentru faptele pretinse ca fiind ilegale invocate în petiția din 19 iulie 2019. Or, efectuarea anchetei de serviciu nu se limitează doar la cele expuse în petiție/sesizare, ci are loc o examinare multiaspectuală, obiectivă a circumstanțelor presupuselor abateri disciplinare, în urma căreia pot fi stabilite și alte încălcări din partea angajatului în privința căruia se efectuează ancheta de serviciu.

Totodată, recurentul a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu s-au expus în privința argumentului că funcția deținută de Petru Șargu anterior concedierii necesită în mod obligatoriu acces la secretul de stat, iar în partea dispozitivă a hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a explicat modul de executare și de repunere în funcția anterior deținută fără a deține acces la secretul de stat, condiție obligatorie la numirea persoanei în funcție.

Conform art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 iunie 2021, însă la actele cauzei nu se atestă date când dispozitivul deciziei a fost notificat recurentului.

Totodată, la 20 iulie 2021 Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, a expediat la adresa juridică a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră decizia motivată (f.d. 89, vol. II), recepționată de către ultimul la 27 iulie 2021, fapt ce rezultă din avizul de recepție DS8002089047AS (f.d. 90, vol. II)

În condițiile enunțate, cererea de recurs inițială depusă la 22 iunie 2021 și partea motivată a acesteia depusă la 24 august 2021, sunt în termen.

La 22 septembrie 2021 în adresa intimatului Petru Șargu au fost expediate copiile cererii de recurs (nemotivată) și partea motivată a acesteia, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 118, vol. II), recepționate de către ultimul la 28 septembrie 2021, fapt ce rezultă din avizul de recepție DS8005412986SA (f.d. 120, vol. II).

La 15 octombrie 2021 Petru Șargu, reprezentat de avocatul Valeriu Bîrcă, a depus referință, solicitând să fie declarat inadmisibil recursul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră sau după caz respingerea acestuia, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pe care le consideră legale și întemeiate.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece înscrisuri, probe pe cauza dată au fost administrate suficient, criticile prezentate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră au fost expuse clar, reprezentantul lui P.Șargu a prezentat referința în care și-a expus opinia pe marginea recursului, iar părțile nu au solicitat examinarea cauzei în ședință publică.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs, studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

De asemenea, potrivit art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) în coroborare cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Totodată, articolul 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, prevede că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Din materialele cauzei rezultă că Petru Șargu s-a aflat în raporturi de serviciu cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din anul 2005, deținând ultima funcție de comisar, șef adjunct sector, șef al Unității de control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord.

Prin ordinul nr.397/ps din 13 mai 2019 emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră „Cu privire la personal”, Petru Șargu, comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului poliției de frontieră „Otaci” al Direcției

Regionale Nord, a fost detașat la Sectorul poliției de frontieră „Soroca” al Direcției Regionale Nord, pentru exercitarea temporară a funcției de șef sector, stabilindu-i drepturile salariale pentru funcția ocupată temporar, pe o perioadă de 30 de zile, începând cu 13 mai 2019 (f.d. 39-40 din dosarul administrativ).

Ulterior, prin ordinul nr.449/ps din 06 iunie 2019 emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră „Cu privire la detașare”, Petru Șargu, comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului poliției de frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord, a fost detașat la Sectorul poliției de frontieră „Soroca” al Direcției Regionale Nord, pentru exercitarea temporară a funcției vacante de șef al sectorului, stabilindu-i drepturile salariale pentru funcția ocupată temporar, pe o perioadă de 30 de zile, începând cu 12 iunie 2019 (f.d. 41 din dosarul administrativ).

Totodată, prin ordinul nr. 597/ps din 08 iulie 2019 emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră „Cu privire la detașare”, Petru Șargu, comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului poliției de frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord, a fost detașat la Sectorul poliției de frontieră „Soroca” al Direcției Regionale Nord, pentru exercitarea temporară a funcției vacante de șef al sectorului, stabilindu-i drepturile salariale pentru funcția ocupată temporar, pe o perioadă de 60 de zile, începând cu 12 iulie 2019 (f.d. 42 din dosarul administrativ).

Se reține că la 24 iulie 2019, în baza raportului de autosesizare a șefului Serviciului Integritate Profesională a Direcției Inspecție Efectiv din 24 iulie 2019 și în conformitate cu pct. 50 subpct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a fost inițiată ancheta de serviciu în privința acțiunilor pretins a fi ilegale comise de către comisarul Petru Șargu, prin faptul că la data de 24 mai 2019, depistând la frontieră un camion suspectat de contrabandă cu alcool etilic, a dat indicații ilegale subalternilor, fără examinarea detaliată a situației și mușamalizarea cazului, de asemenea s-a invocat că există anumite suspiciuni referitor la implicarea ultimului în activități ilicite la frontieră (f.d. 13, 15-23, 27-28, din dosarul administrativ).

În legătură cu inițierea anchetei de serviciu și în conformitate cu art. 35 alin. (2) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, art. 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, pct. 84 din Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și pct. 18 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1145 din 21 noiembrie 2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, la 26 iulie 2019 șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a emis ordinul nr. 670/ps, prin care Petru Șargu a fost suspendat din funcția publică, comisar, șef adjunct sector, șef al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Otaci” al Direcției Regionale Nord, pe perioada desfășurării anchetei de serviciu, începând cu 26 iulie 2019 (f.d. 8, vol. I). Drept temei de

suspendare a servit raportul șefului Serviciului integritate profesională a Direcției inspecție efectiv nr. 125 din 25 iulie 2019 (f.d. 8, vol. I; f.d. 14 din dosarul administrativ).

În cadrul anchetei de serviciu s-a stabilit că la 19 iulie 2019 Direcția Inspecție Efectiv a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a recepționat de la Serviciul Protecție Internă Anticorupție al MAI, petiția angajatului Poliției de Frontieră din cadrul SPF „Soroca” al Direcției Regionale Nord, agent XXXXX, care a comunicat despre acțiunile pretins ilegale ale șefului interimar al SPF Soroca, comisar Petru Șargu (f.d.2-11 din dosarul administrativ).

Potrivit petiției parvenite, la 24 iunie 2019, comisarul Petru Șargu, realizând instructajul efectivului la finele serviciului, la punctul de control și trecere interstatal „XXXXX”, în timpul discuției cu agentul XXXXX, în prezența martorilor, a folosit în privința ultimului cuvinte necenzurate și înjositoare, manifestând un comportament nedemn și inadecvat. La petiție au fost anexate rapoartele polițiștilor de frontieră din cadrul SPF Soroca, agentului - șef adjunct XXXXX și agentului principal XXXXX, care au confirmat cele relatate în petiția depusă.

La 24 iulie 2019, în adresa conducerii Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a parvenit raportul adresat Ministrului Afacerilor Interne, Andrei Năstase, depus de către o persoană care a comunicat despre mai multe ilegalități comise de către șeful interimar al SPF Soroca al Direcției regionale Nord, comisarul Petru Șargu. La materialele date erau anexate mărturiile depuse anterior de către angajații SPF Soroca, agent superior XXXXX, agent - șef XXXXX și inspector superior XXXXX.

La aceeași dată, 24 iulie 2019, în privința faptelor expuse în ambele petiții, Direcția Inspecție Efectiv a inițiat două anchete de serviciu.

Drept urmare, în conformitate cu prevederile pct. pct. 67, 68, 71 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017, în cadrul desfășurării anchetei de serviciu A - 108 au fost audiați mai mulți angajați ai SPF Soroca, care au declarat că la data de 24 mai 2019 patrula Poliției de Frontieră în componența agentului - șef XXXXX și agentului superior XXXXX, exercitând atribuțiile de serviciu la supravegherea frontierei de stat în baza dispoziției de serviciu nr. 4209, cu mijlocul de transport de serviciu de model „XXXXX”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, aproximativ la ora 02:00, au depistat și au stopat în centrul sat. XXXXX un autocamion de dimensiuni medii. La stoparea autovehiculului, patrula a solicitat actele de identitate ale șoferului și actele mijlocului de transport, ultimul la rândul său prezentând două permise de conducere și buletinul de identitate, ambele documente fiind eliberate pe numele lui XXXXX, cu domiciliu în or. XXXXX, str. XXXXX. Unul din permisele de conducere era falsificat, fapt recunoscut ulterior de către titular. La solicitarea patrulei de a prezenta compartimentul marfar șoferul a refuzat, făcând în timpul acesta mai multe apeluri telefonice, iar la insistență a prezentat conținutul. În mijlocul de transport au fost depistate 8-10 butoaie din plastic, persistând miros specific de alcool etilic. Șoferul a comunicat precum că deja s-a descărcat marfa și că este pentru prima dată la astfel de activități, totodată dând de înțeles că va continua realizarea faptelor sale, indiferent de acțiunile patrulei. Imediat după aceasta, informația despre faptul stopării camionului vizat

a fost transmisă către persoana de serviciu pe subdiviziune, agentul - șef XXXXX, care s-a aflat în încăperea de serviciu împreună cu agentul - șef adjunct XXXXX, operator al sistemului fix de observare. Agentul - șef XXXXX a raportat situația creată șefului de schimb XXXXX, care la rândul său a raportat despre aceasta șefului interimar al SPF Soroca, comisar Petru Șargu, ultimul fiind în camera de odihnă. Peste câteva minute, inspectorul superior XXXXX împreună cu comisarul Petru Șargu s-au deplasat pe jos spre locul stopării camionului. Ajungând la locul stopării mijlocului de transport, șeful de schimb a observat că, comisarul Petru Șargu a purtat convorbiri telefonice în timp ce se apropia la locul faptei. După aceasta, șeful a preluat de la patrulă toate actele șoferului camionului și a dat indicații patrulei să plece la executarea serviciului în continuare conform dispoziției de serviciu. Înainte de plecare, patrula a mai comunicat că acest camion avea în față un mijloc de transport de însoțire, care ulterior a plecat într-o direcție necunoscută. După ce patrula a părăsit locul stopării autocamionului, la fața locului au rămas șeful subdiviziunii și șeful de schimb, care așteptau indicațiile comisarului Petru Șargu, însă ultimul a indicat șefului de schimb să plece în subdiviziune, fiindcă el se va clarifica singur în cazul dat. Această indicație a șefului a părut suspectă, dar a fost executată de către inspectorul superior XXXXX. Când acesta a ajuns în subdiviziune, peste aproximativ 5 minute a revenit și comisarul Petru Șargu, care l-a invitat pe șeful de schimb în cancelarie. Fiind în birou, comisarul Petru Șargu a comunicat șefului de schimb precum că nu vede careva suspiciuni în situația constatată și despre acest fapt a raportat conducerii Direcției Regionale Nord privind lipsa motivelor pentru reținerea șoferului. Totodată, a declarat că sunt prea puține informații despre acest eveniment, cazul dat este în competența ofițerului de investigații și că el transmite toate datele șoferului către Serviciul de Investigații al Direcției Regionale Nord, pentru desfășurarea cercetărilor suplimentare. În plus, aflându-se încă în birou, comisarul Petru Șargu a ordonat inspectorului superior XXXXX, să dea indicații componentei patrulei și celor doi polițiști de frontieră de la SPF Soroca, de serviciu pe subdiviziune, și operatorului sistemului fix de observare, adică toți cei care au cunoscut despre stoparea camionului, să nu divulge aceste informații nimănui și să nu indice despre acest fapt nici în raport la primirea-predarea serviciului sub pretextul că de acest caz se va ocupa ofițerul de investigații și nu trebuie să existe scurgeri de informații. Dimineața, după ce patrula, în componența agentului - șef XXXXX și agentul superior XXXXX, a revenit în subdiviziune, comisarul Petru Șargu încă o dată personal le-a ordonat să nu divulge nicio informație despre cazul ce a avut loc noaptea, la fel, a procedat și cu inspectorul de serviciu pe subdiviziune și cu operatorul sistemului fix de observare.

La 10 iunie 2019, ofițerul de investigații al SPF Soroca, inspector XXXXX, a fost informat de către inspectorul superior XXXXX, despre faptul stopării camionului la data de 24 mai 2019 și despre depistarea permisului de conducere falsificat, însă în timpul audierii ofițerul de investigații a declarat precum că nu a fost înștiințat despre cazul menționat de către comisarul Petru Șargu și nu a cunoscut despre faptul dat până în ziua de 10 iunie 2019.

Cele enunțate supra au fost bazate și confirmate prin: raportul inspectorului superior XXXXX din 23 iulie 2019; raportul agentului-șef XXXXX din 23 iulie 2019, raportul

agentului superior XXXXX din 23 iulie 2019; raportul anonim expediat în adresa Ministrului Afacerilor Interne cu anexe; raportul privind situația în zona de competență a Direcției Regionale Nord din 23-24 mai 2019; explicația inspectorului superior XXXXX; explicația agentului-șef XXXXX; explicația agentului superior XXXXX; explicația agentului-șef adjunct XXXXX; explicația agentului XXXXX; explicația agentului –șef XXXXX; explicația inspectorului XXXXX; explicația comisarului Petru Șargu; extrasul din Registrul privind primirea-predarea serviciului de către serviciul pe subdiviziune; extrasul din Registrul de eliberare-recepționare a armamentului și a mijloacelor speciale; dispoziția de serviciu pentru patrula nr. XXXXX din 23 mai 2019, raportul șefului de schimb privind rezultatele serviciului din 24 mai 2019.

De asemenea, la 08 iunie 2019 patrula Poliției de Frontieră în componența șefului de schimb al SPF Soroca, inspectorul superior XXXXX și agentul XXXXX, aproximativ la ora 20:15, deplasându-se de la sectorul supravegheat spre subdiviziune, în sat. XXXXX, au stopat un microbuz de model „XXXXX”, de culoare albă, fără numere de înmatriculare. Inspectorul superior XXXXX a întrebat șoferul, din care motiv a circulat cu mijlocul de transport fără numerele de înmatriculare, acesta comunicându-i că numerele de înmatriculare au fost ridicate de către șeful interimar al SPF Soroca, Petru Șargu, și că încă nu a adunat suma necesară pentru ca numerele de înmatriculare să-i fie returnate. Imediat după chestionarea șoferului, șeful de schimb a raportat despre acest incident comisarului Petru Șargu, care a dat indicații de a permite șoferului să plece mai departe, comunicând că acesta nu are dreptul să mai circule cu acest microbuz până nu-i vor fi returnate numerele de înmatriculare. La fel, șeful subdiviziunii a dat indicații inspectorului superior XXXXX să nu comunice nimănui despre cazul dat.

Ulterior, la 16 august 2019, aproximativ la 19:40, în sat. XXXXX, de către angajații SPF Soroca a fost stopat și escortat la sediul subdiviziunii microbuzul de model „XXXXX”, de culoare albă, fără acte și numere de înmatriculare. Pe marginea cazului dat în registrul REI – 2 a fost înregistrat materialul cu nr. XXXXX. Fiind audiat la data de 19 august 2019, șoferul microbuzului a declarat precum că la 08 iunie 2019 a fost stopat de către patrula Poliției de Frontieră, care i-a cerut să prezinte actele pe mijlocul de transport și l-au întrebat unde sunt plăcuțele de înmatriculare, la ce au primit răspuns precum că, actele au fost pierdute cu doi ani în urmă, iar plăcuțele de înmatriculare au fost ridicate de către angajații INP, pentru lipsa reviziei tehnice. După aceasta, patrula a făcut legătura cu comisarul Petru Șargu, care a dat indicații subalternilor să dea voie șoferului să meargă mai departe.

Cele enunțate sunt confirmate prin: raportul anonim expediat în adresa Ministerului Afacerilor Interne cu anexe; extrasul din raportul privind situația în zona de competență a IGPF din 16 august 2019; explicația inspectorului superior XXXXX; explicația agentului XXXXX; explicația lui XXXXX.

În cadrul anchetei de serviciu nr. A-109 din 24 iulie 2019, inițiată în privința comisarului Petru Șargu, s-a stabilit că ultimul la 23 iunie 2019 a manifestat un comportament inadecvat față de un subaltern, au fost audiați angajații SPF Soroca, agentul principal XXXXX, agentul-șef adjunct XXXXX și șeful subdiviziunii Petru

Șargu. A doua zi - 25 iulie 2019, în incinta IGPF a fost audiat și agentul XXXXX, care anterior a depus o petiție în adresa Serviciului Protecție Internă și Anticorupție.

Analizând informația acumulată în cadrul anchetei de serviciu, s-a constatat că la data de 12 iunie 2019, efectivului SPF Soroca a fost adusă la cunoștința telegrama nr. 195 privind organizarea odihnei de vară a copiilor angajaților și foștilor angajați din sistemul MAI, prin care s-a solicitat desemnarea din rândul angajaților Direcțiilor regionale a câte 2 educatori, cu studii în domeniul pedagogiei sau psihologiei, întru organizarea odihnei de vară și desfășurarea măsurilor educativ - culturale. Agentul XXXXX a intervenit cu solicitarea către comisarul Petru Șargu de a accepta candidatura ultimului în calitate de educator, la care a primit refuz fără careva explicații. La 18 iunie 2019, agentul XXXXX s-a adresat șefului Secției resurse umane al Direcției Regionale Nord, comisarul principal XXXXX, care i-a răspuns că candidatura polițistului de frontieră XXXXX a fost acceptată și ultimul a fost inclus în lista de educatori. Dimineața la data din 24 iunie 2019, aflându-se în serviciu pe teritoriul punctului de control și trecere XXXXX, polițistul de frontieră XXXXX, în prezența colegilor de serviciu, a fost înjosit de către comisarul Petru Șargu, care a folosit în privința acestuia cuvintele necenzurate, fiind indignat despre faptul că el a fost inclus în lista educatori fără acordul șefului de subdiviziune.

Din raportul anonim depus în adresa Ministrului Afacerilor Interne rezultă că „în ultimul timp situația moral-psihologică al SPF Soroca este nesatisfăcătoare, persistă presiuni de serviciu, relațiile între colegi în cadrul subdiviziunii sunt mai rele pe zi ce trece, respectiv scade eficiența sectorului. Șeful foarte bine cunoaște totul și în loc să remedieze situația și să creeze un climat favorabil de lucru pentru angajații săi, el întreprinde alte acțiuni manageriale ilegale. De exemplu, întreprinde acțiuni discriminatorii prin identificarea angajaților, pe care îi poate influența cu ceva, poate manifesta presiune asupra lor sau care sunt mai vulnerabili la capitolul independență, după care le cere să îi ofere informații pe ascuns, despre situația din sector și alte informații ilegale despre viața personală a angajaților; dacă angajatul acceptă atunci el este favorizat în serviciu, este planificat în serviciu cu automobilul, sau este planificat mai des la punctele de trecere, iar dacă angajatul refuza propunerea șefului atunci i se refuză sub orice pretext semnarea rapoartelor la concediu, i se reduc zilele libere, este planificat în serviciu pe jos pe mai multe ore și manifestă alte presiuni negative asupra lui, adică pot spune că șeful are un stil de conducere neeficient și neproductiv”.

La 08 august 2019, având temei desfășurarea anchetei de serviciu, angajați DIE s-au deplasat la sediul SPF Soroca pentru desfășurarea unui sondaj de opinii anonim cu scopul identificării atitudinii de serviciu și a comportamentului efectivului față de șeful interimar al SPF Soroca comisar Petru Șargu. A fost solicitată opinia a 39 angajați, care au răspuns la 2 întrebări în mod anonim cu întocmirea procesului-verbal.

Făcând o analiză a materialelor acumulate în cadrul anchetei de serviciu și a faptelor constatate, s-a concluzionat că șeful-adjunct al SPF „Otaci” al Direcției Regionale Nord (detașat la funcția de șef interimar al SPF „Soroca”), comisarul Petru Șargu, prin acțiunile/inacțiunile sale a dat dovadă de un comportament iresponsabil, nu a acționat cu

competență și responsabilitate, ignorând în totalitate prevederile ordinelor și dispozițiilor instituționale, cât și atribuțiile și obligațiunile de serviciu.

În urma analizei faptelor constatate, s-a evidențiat că în linia de acțiune a comisarului Petru Șargu, se denotă o serie de efecte negative asupra procesului de lucru a subdiviziunii Poliției de Frontieră, care ar putea genera mai multe riscuri atât de ordin intern, cât și extern.

Prin acțiunile/inacțiunile sale Petru Șargu a încălcat prevederile art. 50 lit. b), d), e), m) și p) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și pct. 7subpct. 9) și 19) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017. La fel, intimatul nu și-a executat corespunzător obligațiunile de serviciu încălcând prevederile pct. 9 subpct. 1) lit. a) și f) din Fișa postului „Atribuțiile de serviciu” și anume, să contribuie la gestionarea activităților de serviciu a sectorului de poliție de frontieră; cunoașterea particularităților managementului subdiviziunii ce ar permite în lipsa șefului preluarea conducerii Sectorului de Poliție de Frontieră pentru asigurarea activității de serviciu; să asigure disponibilitatea către acțiuni imediate a sectorului de poliție de frontieră. Nu a executat corespunzător obligațiunile de serviciu încălcând în așa mod prevederile pct. 3 lit. a), b), e), f) și g) din Fișa postului „Planificarea controlului frontierei de stat pe sectorul de responsabilitate” și anume, cunoașterea permanentă a situației pe sectorul încredințat și să reacționeze imediat la schimbarea ei; cunoașterea tacticii de acțiune a infractorilor frontierei și tertipurile aplicate de ei și permanent își îmbunătățește abilitățile de anticipare și depistare a intențiilor lor; să acumuleze permanent informația ce prezintă interese de serviciu; planifică acțiunile de serviciu în controlul frontierei de stat în baza hotărârii șefului sectorului poliției de frontieră, precum și prevederile pct. 10 lit. a), b), e), g) din fișa postului „Responsabilități” și anume, șeful adjunct sector, șef al unității control al frontierei al sectorului poliției de frontieră: răspunde de pregătirea către acțiuni imediate a subdiviziunii de frontieră; răspunde de planificarea controlului eficient al frontierei de stat pe sectorul de responsabilitate; răspunde de executarea corectă a indicațiilor și dispozițiilor departamentale și acordarea ajutorului practic subalternilor; răspunde de prevenirea atentatelor la securitatea frontierei și inviolabilitatea teritoriului Republicii Moldova prevenirea, contracararea și documentarea infracțiunilor, conform competenței stabilite pentru poliția de frontieră; răspunde în comun cu șeful subdiviziunii de realizarea ordinului șefului Direcției regionale privind controlul frontierei de stat.

În cadrul anchetei de serviciu, șeful Serviciului Integritate Profesională al DIE, comisar principal XXXXX, coordonat cu șeful Direcției Inspecție Efectiv, comisar, XXXXX, au propus de a fi aplicată față de comisarul, șef-adjunct al SPF „Otaci” al Direcției Regionale Nord, Petru Șargu, pentru atitudine neconștiincioasă față de îndatoririle de serviciu și organizarea serviciului subdiviziunii la un nivel nesatisfăcător, sancțiunea disciplinară – concediere din funcția publică cu statut special prevăzută de art. 58 lit. f) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor.

În temeiul concluziei anchetei de serviciu din 24 iulie 2019, precum și în conformitate cu prevederile art. 58 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, la 28 august 2019 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a emis ordinul nr. 824/ps „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special”, prin care față de comisarul, șef-adjunct al SPF „Otaci” al Direcției Regionale Nord, Petru Șargu, a fost aplicată sancțiune disciplinară – concediere din funcția publică cu statut special, pentru atitudine neconștiincioasă față de îndatoririle de serviciu și organizarea serviciului subdiviziunii la un nivel nesatisfăcător (f.d. 9-11, vol. I; f.d. 109-111 din dosarul administrativ). Ordinul nominalizat a fost adus la cunoștința lui Șargu Petru la 29 august 2019, însă acesta a refuzat să semneze, fapt ce rezultă din procesul-verbal din 29 august 2019 (f.d. 117 din dosarul administrativ).

Considerând că acțiunile și ordinul de sancționare ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră sunt ilegale, la 18 septembrie 2019 Șargu Petru, s-a adresat cu prezenta acțiune în ordinea contenciosului administrativ, solicitând anularea ordinului nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, restabilirea lui în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă în mărimea calculată de Direcția economie și finanțe a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

Fiind investite cu examinarea cauzei, prima instanță și instanța de apel au considerat întemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de Petru Șargu, au anulat ordinul nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, au obligat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră să emită act administrativ individual, prin care Petru Șargu să fie restabilit în funcție, precum și să-i calculeze și să-i achite lui Petru Șargu salariului pentru perioada de absență forțată de la serviciu. La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au dispus încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în beneficiul lui Petru Șargu sumei de 5.000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au menționat că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare lui Petru Șargu nu a fost motivat, în special, angajatorul nu a raportat faptele presupuse a fi abateri disciplinare la normele legale care au servit drept temei de constatare a abaterii disciplinare.

Au reținut instanțele de judecată că în actul administrativ contestat nu se motivează în ce mod fapta descrisă reprezintă încălcarea integrității, compromite și denigrează imaginea și prestigiul instituției, un comportament necinstit, amoral și josnic, și în ce măsură acțiunile imputate reclamantului urmează a fi încadrate în dispozițiile legale enumerate, iar descrierea faptelor și enumerarea normelor de drept nu poate fi apreciată ca o motivare corespunzătoare a sancțiunii aplicate, care să corespundă principiului transparenței și comprehensibilității. De asemenea, angajatorul nu a motivat soluția de aplicare a celei mai grave sancțiuni disciplinare - concedierea din funcția publică cu statut special. Prin ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare lui Șargu Petru i-a fost imputată

manifestarea unui comportament nedemn în raport cu considerația și încrederea impuse de profesia de polițist de frontieră, însă această concluzie generalistă nu a fost dezvoltată, nefiind clar prin care anume fapte concrete se manifestă comportamentul nedemn al lui Șargu Petru.

Instanțele de judecată au stabilit că obligativitatea motivării sancțiunii disciplinare de către angajator derivă și din prevederile Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017, care la pct. 94 stabilește în mod expres că concedierea este o măsură disciplinară extremă și se aplică pentru încălcări sistematice ale disciplinei de serviciu sau pentru comiterea unei abateri disciplinare grave.

Au reținut instanțele că contrar prevederilor art. 118 alin. (2) din Codul administrativ, angajatorul nu a explicat modul de exercitare a dreptului discreționar, la aplicarea sancțiunii cele mai dure prevăzută de legislația în vigoare.

Cu atât mai mult, că prin ordonanța din 31 ianuarie 2020 a procurorului în Procuratura r-nul Soroca s-a refuzat în începerea urmăririi penale pe faptul acțiunilor ilegale ale lui Șargu Petru, șef interimar al SPF Soroca, deoarece nu există faptul infracțiunii, cu clasarea procesului penal (f.d.163-164, vol. I).

Instanțele de judecată au subliniat că anterior reclamantul Șargu Petru a fost tras la răspundere disciplinară, însă aceste sancțiuni disciplinare au fost stinse. Mai mult, reclamantul fiind caracterizat pozitiv, angajatorul avea obligația de a motiva sancțiunea disciplinară aplicată salariatului, pentru a fi respectat principiul legalității și certitudinii juridice la acest aspect.

Nu a fost reținut argumentul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră precum că instanța de contencios administrativ nu deține competența de a se expune asupra oportunității actului administrativ contestat, or, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în procesul de verificare a legalității ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, instanța de judecată deține inclusiv și competența de a se expune asupra legalității sancțiunii disciplinare.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au precizat că angajatorul nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lui în fond.

La fel, au notat că la judecarea cauzei nu s-a pus în discuție oportunitatea actului administrativ contestat, dar a fost verificat sub aspectul legalității ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare și soluția dată în sensul admiterii acțiunii în contencios administrativ depusă de Petru Șargu sunt neîntemeiate, fapt ce rezultă din aprecierea arbitrară a probelor administrate la materialele cauzei și interpretarea eronată a prevederilor legale aplicabile raportului juridic litigios.

Potrivit art. 57 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 și pct. 39 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, se consideră abateri disciplinare acțiunile sau inacțiunile funcționarului public cu statut special, săvârșite cu vinovăție, care încalcă prevederile legilor, ale altor acte normative, restrângerile, regimul de interdicții și incompatibilități din prezenta lege, cerințele din fișa postului.

Conform art. 58 alin. (1) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în funcție de gravitatea faptelor comise și gradul de vinovăție, funcționarului public cu statut special i se pot aplica următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) mustrare aspră; d) retrogradare cu un grad special; e) retrogradare în funcție; f) concediere din funcția publică cu statut special.

Normele de drept citate supra statuează că angajatorul este în drept să sancționeze disciplinar salariații, optând pentru una dintre sancțiunile disciplinare, în condițiile legii, în cazul comiterii unei abateri disciplinare.

În acest context, instanța de recurs reține că din conținutul ordinului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” emis în privința lui Petru Șargu, rezultă că în susținerea soluției de aplicare a sancțiunii disciplinare, angajatorul a invocat că la 24 iulie 2019 în adresa Direcției Inspecției Efectiv al IGPF a fost remisă pentru examinare un raport anonim depus în adresa Ministerului Afacerilor Interne, în care s-a comunicat despre mai multe ilegalități comise de șeful interimar al SPF „Soroca” a Direcției Regionale Nord (detașat din cadrul SPF „Otaci”), comisarul Petru Șargu. Totodată, la materialele date au fost anexate și mărturiile depuse anterior de către trei angajați al subdiviziunii menționate, prin care s-a confirmat faptul comiterii de către reclamant a încălcărilor de serviciu. La aceeași dată, 24 iulie 2019, în privința faptelor expuse în raportul parvenit, s-a inițiat o anchetă de serviciu, fiind înregistrată cu nr. XXXXX. În cadrul anchetei de serviciu s-a constatat că la 24 mai 2019, în toiu noapții, patrula Poliției de Frontieră din cadrul SPF „Soroca”, în sat. XXXXX, a depistat și a stopat un camion suspect în activitatea de contrabandă cu numerele de înregistrare din XXXXX, în care se aflau mai multe butoaie goale din plastic cu mirosul specific de alcool etilic. La stoparea mijlocului de transport, patrula a solicitat de la conducătorul auto actele de identitate și a mijlocului de transport, ultimul prezentând două permise de conducere, unul din acestea fiind cu semne vădite de falsificare. Imediat după aceasta, fiind informat despre situația respectivă de către șeful de schimb, la fața locului s-a prezentat șeful interimar al SPF „Soroca”, comisarul Petru Șargu, care a dat indicații patrulei să organizeze serviciul în continuare conform dispoziției de serviciu fără a examina cazul în detalii.

De asemenea, dimineața acesta a dat indicații subalternilor, care au avut tangență cu incidentul de noapte, de a nu divulga informația privind stoparea autocamionului vizat din motiv că pe acest caz se vor autosesiza ofițerii de investigații. Drept rezultat, camionul depistat nu a fost reținut pentru desfășurare măsurilor de cercetare conform

prevederilor legislației în vigoare și a mai multor acte instituționale interne. La fel, cazul menționat nu a fost înregistrat în REI-2 al Poliției de Frontieră.

Caz similar a avut loc și la data de 08 iunie 2019, când patrula Poliției de Frontieră din cadrul SPF „Soroca”, în centrul sat. XXXXX, a stopat un microbuz de culoare albă fără numere de înmatriculare. În urma verificărilor întreprinse de către componența patrulei s-a stabilit că conductorul mijlocului de transport nu posedă certificatul de înmatriculare și revizia tehnică. Imediat după chestionarea șoferului, superiorul patrulei a raportat despre acest incident către comisarul Petru Șargu, care a dat indicații de a permite șoferului să plece mai departe. Totodată, șeful subdiviziunii a dat indicații superiorului patrulei să nu comunice nimănui despre cazul dat, care, la fel, nu a fost înregistrat în registrul REI-2 al Poliției de Frontieră. La 08 august 2019, având ca temei desfășurarea anchetei de serviciu, angajații Direcției Inspecției Efectiv s-au deplasat la sediul SPF „Soroca” pentru desfășurarea unui sondaj de opinii anonim cu scopul identificării atitudinii de serviciu și a comportamentului efectivului față de șeful interimar al SPF „Soroca”, comisar Petru Șargu. Reieșind din rezultatele sondajului, s-a constatat că majoritatea efectivului din cadrul SPF „Soroca” al Direcției Regionale Nord, au o atitudine negativă față de comisarul Petru Șargu, referindu-se la modul de conducere a subdiviziunii și a comportamentului manifestat față de angajații din subordine.

În contextul celor enunțate, în urma analizei faptelor constatate, s-a evidențiat că în linia de acțiune a comisarului Petru Șargu se denotă o serie de efecte negative asupra procesului de lucru a subdiviziunii Poliției de Frontieră, care ar putea genera mai multe riscuri, atât interne, cât și externe.

În cadrul examinării cazurilor respectiv, angajatorul a stabilit că șeful interimar al SPF „Soroca” al Direcției Regionale Nord, comisarul Petru Șargu, prin acțiunile/inacțiunile sale, a ignorat în totalitate prevederile art. 50 lit. b), d), e), m) și p) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pct. 7 subpct. 8 și 19 din Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2019 „Cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”. La fel, de către Petru Șargu au fost ignorate prevederile Fișei postului și anume Capitolul II – „Atribuțiile de serviciu”, alin. (1) lit. a) și f), alin. (3) lit. b), e), f) și i), alin. (10) lit. a), b), e), f) și g). Nu au fost respectate nici prevederile pct. 231 subpct. 1), pct. 329, pct. 448 din Ordinul nr. 33R din 30 noiembrie 2017 și dispozițiile pct. 108 subpct. 1, pct. 109, pct. 548, pct. 549 și pct. 551 din ordinul nr. 665 din 15 octombrie 2018.

Conform art. 50 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, funcționarul public cu statut special are următoarele obligații: b) să acționeze cu competență, responsabilitate și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile sale sunt amenințate; d) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu; e) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale; m) să fie respectuos, cuviincios și

corect în raporturile cu conducătorii, colegii, subalternii; p) să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special.

Potrivit pct. 7 subpct 8) și 19) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2019, funcționarul este obligat să execute la timp și întocmai atribuțiile conform funcției deținute, precum și să execute întocmai și în termen oportun ordinele, dispozițiile și indicațiile legale ale superiorilor.

Analizând actul administrativ contestat în raport cu circumstanțele de fapt ale cauzei și normele legale citate supra, instanța de recurs constată că ordinul nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu statut special” a fost emis de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră în strictă conformitate cu legislația în vigoare și cu respectarea procedurii.

Totodată, Colegiul reține că instanțele de judecată ierarhic inferioare în susținerea ilegalității ordinului de sancționare disciplinară emis în privința lui Petru Șargu au ținut cont în mod prioritar de patru argumente: temei de inițiere a anchetei de serviciu a servit o informație, sesizare, adresare anonimă; nerespectarea de către autoritatea publică a principiului statuat la art.31 din Codul administrativ, conform căruia actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate; lui Petru Șargu i-a fost aplicată sancțiunea cea mai dură și angajatorul nu a raportat faptele presupuse a fi abateri disciplinare la normele legale.

Instanța de recurs consideră că concluziile primei instanțe și a instanței de apel se bazează pe o interpretare eronată a circumstanțelor cauzei și cadrului legal, aferent emiterii ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare față de funcționarul public cu statut special Petru Șargu.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele instanței de apel precum că temeiul inițierii anchetei de serviciu a servit o informație, sesizare, adresare anonimă, or, după cum rezultă din concluzia anchetei de serviciu, efectuată în privința funcționarului public cu statut special Petru Șargu, ancheta de serviciu a fost inițiată de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, în baza raportului de autosesizare al Direcției Inspecției Efectiv (f.d. 2 din dosarul administrativ).

În acest sens se rețin dispozițiile pct. 50 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.409 din 7 iunie 2017, care stipulează că, temei de inițiere și efectuare a anchetei de serviciu constituie: 1) petițiile cetățenilor; 2) informațiile și sesizările organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești; 3) demersurile și interpelările autorităților publice centrale și locale, ale persoanelor cu funcții de răspundere din întreprinderi, instituții și organizații; 4) publicațiile și informațiile din mijloacele de informare în masă; 5) comunicările angajaților Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și instituțiilor subordonate despre abaterile disciplinare comise de către funcționari; 6) *alte informații cu privire la eventualele abateri disciplinare comise de către funcționari.*

Respectiv, raportul de autosesizare constituie o altă informație cu privire la eventualele abateri disciplinare comise de către funcționari.

Cu atât mai mult, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră prin lege este obligat să examineze orice informație în vederea asigurării și menținerii securității frontierei de stat, precum și în domeniul combaterii contrabandei.

Prin urmare, dispozițiile art. 76 alin. (1) din Codul administrativ, la care a făcut referire reclamantul Petru Șargu și instanțele de judecată ierarhic inferioare, potrivit cărora, petițiile *anonime* sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează, la cazul speței nu sunt aplicabile.

Mai mult, Direcția Inspecției Efectiv s-a autosesizat în baza petiției din 19 iulie 2019 a angajatorului Poliției de Frontieră din cadrul SPF „Soroca” al Direcției Regionale Nord, XXXXX, la care au fost anexate rapoartele polițiștilor de frontieră din cadrul SPF „Soroca”, și anume a agentului șef adjunct XXXXX și agentului principal XXXXX, care au confirmat cele relatate în petiția respectiv, precum și raportului anonim din 24 iulie 2019 adresat Ministrului Afacerilor Interne, Andrei Năstase, la care au fost anexate declarațiile depuse anterior de angajații SPF „Soroca”, agentul superior XXXXX, agentul șef XXXXX și inspectorul superior XXXXX, referitor la pretensele ilegalități comise de șeful interimar al SPF „Soroca” al Direcției Regionale Nord, comisarul Petru Șargu.

Referitor la argumentul invocat de Petru Șargu în cererea de chemare în judecată precum că nu i-au fost prezentate materialele și concluzia anchetei de serviciu, fiind lipsit de dreptul de a prezenta probe în apărarea sa sau de a contesta rezultatul, instanța de recurs reține dispozițiile pct. 70 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2019, care statuează că, la finalizarea anchetei de serviciu, persoana sancționată disciplinar, în baza unei *cereri scrise* înaintate pe numele persoanei, care a dispus desfășurarea anchetei de serviciu, este în drept să ia cunoștință de ordinul și materialele anchetei, cu respectarea legislației privind secretul de stat și protecția datelor cu caracter personal. Cererea se anexează la materiale anchetei de serviciu.

Colegiul constată că la materialele dosarului nu se atestă astfel de cerere prin care Petru Șargu ar fi solicitat angajatorului să i se ofere să ia cunoștință cu materialele anchetei de serviciu.

Dimpotrivă, în cadrul anchetei de serviciu la 24 iulie 2019 Șargu Petru a dat explicații pe marginea acesteia (f.d. 30-31 din dosarul administrativ).

La fel, sunt nejustificate invocările lui Petru Șargu referitor la depășirea termenului legal pentru efectuarea anchetei de serviciu.

Conform art. 323 alin. (1) din Codul muncii, salariaților care au încheiat un contract individual de muncă cu unitățile militare, instituțiile sau organizațiile Forțelor Armate ori cu cele ale autorităților publice în care legea prevede îndeplinirea serviciului militar sau special, precum și persoanelor care execută serviciul civil, li se aplică legislația muncii, cu particularitățile prevăzute de actele normative în vigoare.

Potrivit 59 alin. (7) și (11) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, cadrul general de desfășurare a anchetei de serviciu, de aplicare, atenuare, agravare și ridicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește de către Guvern. Ancheta de serviciu se desfășoară o perioadă de 30 de zile din momentul inițierii acesteia de către persoana abilitată, cu posibilitatea de a fi suspendată în cazul în care vinovăția urmează a fi constatată de către

alte organe de ocrotire a normelor de drept sau în cazul în care angajatul se află în concediu anual de odihnă, în concediu de studii ori în concediu medical, precum și în alte împrejurări ce denotă imposibilitatea adoptării unei concluzii definitive în cadrul anchetei de serviciu.

Reieșind din dispozițiile pct. 73 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2019, abaterea disciplinară se consideră constatată în ziua aprobării concluziei (încheierii) privind abaterea admisă.

Din normele de drept citate supra rezultă că durata anchetei de serviciu nu poate depăși termenul de 30 de zile calculat din momentul inițierii acesteia de către conducerea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră până la aprobarea rezultatelor (concluziei anchetei de serviciu).

În speță, inițierea anchetei de serviciu a fost dispusă de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră la 24 iulie 2019, iar la 22 august 2019 a fost aprobată concluzia acesteia.

Respectiv, termenul legal de 30 de zile prevăzut de lege a fost respectat întocmai de către angajator.

Conform art. 31 din Codul administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Potrivit art. 118 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Astfel, referitor la pretinsa nerespectare de către autoritatea publică a principiului statuat la art. 31 din Codul administrativ, potrivit căruia actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, precum și aplicarea sancțiunii cele mai dure, aspect invocat de instanța de apel în decizia contestată, Colegiul constată că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare emis în privința lui Petru Șargu este suficient de motivat și detaliat, fiind indicate toate temeiurile ce au justificat emiterea acestuia, or în acesta nu pot fi preluate și incluse toate detaliile și concluziile din ancheta efectuată.

Motivarea ordinului contestat conține temeiurile de fapt și de drept, de care a ținut cont angajatorul la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Petru Șargu.

Prin urmare, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră la emiterea actului administrativ individual – ordinul nr. 824/ps din 28 august 2019, a respectat întocmai prevederile art. 31 și 118 din Codul administrativ, fiind indicate amănunțit toate circumstanțele de fapt și de drept, abaterea disciplinară comisă de Petru Șargu, precum și legătura de cauzalitate între faptele imputate și consecințele acesteia.

De altfel, în concluzia privind nerespectare principiului de motivare a actului administrativ individual, instanțele de judecată aduc drept argument faptul că angajatorul nu ar fi explicat modul de exercitare a dreptul discreționar, la aplicarea sancțiunii cele mai dure prevăzută de legislați în vigoare, însă în privința dreptului discreționar, decizia de a trage la răspundere disciplinară pe Petru Șargu a fost ghidată de următoarele încălcări comise de către ultimul: nu a ridicat subdiviziunea pe comanda „Fulger” conform prevederilor pct. 231 subpct. 1 din ordinul nr. 33 R din 30 noiembrie 2017; nu a ieșit la fața locului în componența „Grupei de Intervenție”, fiind echipat și înarmat necorespunzător, conform pct. 548, 549, 551 din ordinul nr. 665 din 15 octombrie 2018; nu a organizat personal și nu a dat subalternilor indicații referitor la organizarea examinării terenului adiacent și acțiunilor de căutare la frontieră, conform pct. 108 subpct. 1, pct. 109 din ordinul nr. 665 din 15 octombrie 2018, cât și prevederilor pct. 329 din ordinul nr. 33 R din 30 noiembrie 2017; nu a dat indicații referitor la reținerea mijlocului de transport suspect și a șoferului cu escortarea la sediul subdiviziunii, pentru stabilirea circumstanțelor aflării acestuia pe timp de noapte în zona de frontieră conform prevederilor pct. 551 subpct. 2) și 4) din ordinul nr. 665 din 15 octombrie 2018; nu a ridicat de la șofer permisul de conducere cu semnele vădite de falsificare; nu a înregistrat informația parvenită referitor la deplasarea în zona de frontieră a mijlocului de transport suspect, cât și a documentului falsificat în registru, conform prevederilor Instrucțiunii privind modul de primire, înregistrare, evidență și examinare a sesizărilor și altor informații despre infracțiuni aprobate de ordinul Interdepartamental nr. 121/254/286-O/95 din 18 iulie 2008; nu a acumulat probele necesare inclusiv poze foto a mijlocului de transport stopat și a persoanei conform pct. 448 din ordinul nr. 33R din 30 noiembrie 2017; a încercat mușamalizarea cazului de depistare în zona de frontieră a mijlocului de transport cu suspiciuni, dând indicații subalternilor de a nu înregistra informația referitor la stoparea camionului vizat în documentația de serviciu; la 08 iunie 2019 a dat indicații ilegale patrului Poliției de Frontieră cu privire la eliberarea mijlocului de transport și a persoanei depistate și stopate în sat. XXXXX, pentru lipsa actelor, numerelor de înmatriculare și reviziei tehnice, prin acțiunile sale, încălcând grav și în mod repetat prevederilor ordinele și a dispozițiilor instituționale, cât și atribuțiile și obligațiunile de serviciu.

În rezultatul acțiunilor descrise, mijlocul de transport nu a fost reținut și escortat la sediul SPF Soroca nu a fost înregistrat materialul în registrul REI-2 și despre cazul dat nu a fost informată conducerea Direcției Regionale Nord în conformitate cu prevederile pct. 231 subpct. 5 din ordinul nr. 33R din 30 noiembrie 2017, cât și pct. 6 subpct. 6-1 al ordinului nr. 52 R din 23 noiembrie 2018.

Toate aceste încălcări constituie abatere disciplinară, pentru săvârșirea căroră a fost aplicată față de Petru Șargu sancțiunea disciplinară – eliberarea din funcție. Or, cert s-a

stabilit că intimatul a admis în activitatea sa abatere disciplinară prin încălcarea disciplinei muncii, a prevederilor Fișei postului, prevederilor Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 și ale Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Totodată, conform art. 38 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze în următoarele situații pentru încălcări repetate ale disciplinei de serviciu pe parcursul unui an sau pentru comiterea unei încălcări grave.

În acest sens, se reține că dreptul la muncă nu este un drept absolut, acesta poate fi îngădit în limitele stabilite de lege.

Se menționează că pentru o singură abatere disciplinară gravă, cum ar fi atitudinea neconștiincioasă față de îndatoririle de serviciu și organizarea serviciului la un nivel nesatisfăcător, polițistului de frontieră îi poate fi aplicată chiar și cea mai dură sancțiune disciplinară cum ar fi eliberarea din serviciu. Or, prin admiterea unui management defectuos în funcția de șef interimar al Sectorului Poliției de Frontieră „Soroca” al Direcției Regionale Nord, Petru Șargu a generat riscuri la securitatea frontierei.

Afară de aceasta, reieșind din concluzia anchetei de serviciu, la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Petru Șargu au fost luate în considerare toate circumstanțele reale, împrejurările obiective în care au fost comise acțiunile/inacțiunile ilegale, cât și cele personale (împrejurări subiective), care au legătură cu salariatul.

La determinarea sancțiunii disciplinare aplicabile au fost examinate întrunirea elementelor definitorii ale răspunderii disciplinare. Gravitatea încălcării în toate situațiile este apreciată de către angajator, reieșind din circumstanțele stabilite și ținând cont de împrejurările specifice situației. Caracterul excepțional al instituirii răspunderii rezidă din responsabilitatea pe care o incubă funcția deținută, iar în aceste cazuri importanța prezintă faptul încălcării obligațiilor de muncă. Or, încălcarea a fost constatată cu certitudine, aspectele fiind detaliate în concluziile anchetei de serviciu, precum și în actele aferente.

Cele nominalizate supra, denotă faptul că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a respectat întru totul principiul comprehensibilității și transparenței acțiunilor, asigurând participarea neîngrădită la procedura administrativă a lui Petru Șargu.

În partea ce ține de invocarea instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că angajatorul nu a motivat soluția de aplicare a celei mai dure sancțiuni față de Petru Șargu, Colegiul remarcă că rolul instanței este de a verifica legalitatea actului administrativ și nu de a examina oportunitatea acestuia. De altfel, instanța de judecată și-ar depăși competențele legale, arogându-și atribuțiile altor organe, or, în caz contrar instanța judecătorească ar admite o imixtiune în raportul angajator-salariat, ceea ce la rândul său, este de natură să afecteze negativ exercitarea atribuțiilor legale ale Poliției de Frontieră, fapt prevăzut în art. 1 alin. (2) și art. 6 din Legea nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră și anume, implementarea politicii statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.

Cât privește concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că angajatorul nu a raportat faptele presupus a fi abateri disciplinare la normele legale, instanța de recurs reține următoarele.

Conform pct. 75 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2019, proiectul ordinului și al încheierii urmează să conțină concluziile referitoare la rezultatele anchetei de serviciu, indicându-se următoarele: 1) numărul și data de înregistrare a materialului cu privire la ancheta de serviciu; 2) numele, prenumele, funcția și gradul deținute de către funcționarul cercetat, precum și subdiviziunea în care acesta își desfășoară activitatea; 3) numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei care a sesizat fapta, precum și ale persoanelor audiate, după caz; 4) circumstanțele de fapt și de drept care au servit drept temei de inițiere a anchetei de serviciu; 5) consecințele faptei comise, probele ce confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, circumstanțele atenuante sau agravante și, după caz, măsurile întreprinse sau care se propun a fi întreprinse pentru prevenirea și înlăturarea lor; 6) normele legale care au fost încălcate; 7) argumentarea constatărilor efectuate; 8) termenul în care sancțiunea disciplinară poate fi contestată; 9) organul în care sancțiunea disciplinară poate fi contestată.

Reieșind din prevederile legale citate supra, este eronată concluzia instanței de apel precum că în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu au fost raportate circumstanțele de fapt la normele de drept. Or, aceste raportări au fost expuse în concluzia anchetei de serviciu, fapt ce s-a soldat cu constatarea abaterii disciplinare.

Este eronată și concluzia instanțelor de judecată precum că odată ce Petru Șargu nu a fost sancționat penal pentru acțiunile imputate, acesta nu poate fi sancționat disciplinar.

La acest capitol se rețin prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care reglementează că, funcționarul public cu statut special care încalcă cu vinovăție competențele legale și atribuțiile de serviciu ce îi revin este tras la răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în funcție de gravitatea situației.

Subsecvent, respectarea disciplinei muncii în activitatea de serviciu nu se limitează numai la neadmiterea unor infracțiuni sau contravenții prin acțiunile/inacțiunile lui Petru Șargu, dar și prin respectarea prevederilor actelor normative în vigoare care reglementează nemijlocit disciplina muncii.

Faptul că intimatul nu a fost tras la răspundere penală, nu denotă că angajatorul nu era în drept să inițieze în privința acestuia o anchetă de serviciu și să-l atragă la răspundere disciplinară, în situația în care în acțiunile angajatului s-au depistat abateri disciplinare.

Prin urmare, ordonanța din 31 ianuarie 2020 a procurorului în Procuratura r-lui Soroca de refuz în pornirea urmării penale pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ale ex-șefului interimar al SPF Soroca, Petru Șargu, deoarece nu există faptul infracțiunii, cu clasarea procesului penal, nu este tangențială cu abaterea disciplinară.

Pe lângă acestea, în perioada anilor 2012 – 2015 Petru Șargu a fost sancționat disciplinar în repetate rânduri pentru diverse abateri disciplinare, pentru care i-au fost

aplicate sancțiuni disciplinare sub formă de avertisment, mustrare și mustrare aspră, sancțiuni care nu au fost contestate de către Petru Șargu (f.d. 112-116 din dosarul administrativ). Sancțiunile disciplinare sunt stinse, dar aplicarea acestora este unul din criteriile care caracterizează o persoană, în raport cu obligațiile de serviciu.

Distinct, se reține că prin aplicarea sancțiunii disciplinare „*eliberarea din serviciu*” nu poate fi abordat subiectul dreptului vătămat, în situația în care dreptul la muncă nu este un drept absolut, acesta poate fi îngrădit în limitele stabilite de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că de către Petru Șargu a fost încălcată disciplina muncii, prevederile fișei postului, Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI și alte acte normative, nu poate fi imputat angajatorului vătămarea dreptului la muncă în raport cu angajatul, care a admis în activitatea sa mai multe abateri disciplinare.

Distinct, Curtea Constituțională la pct. 21 din decizia nr. 104 din 07 octombrie 2019 de inadmisibilitate a sesizării nr. 69g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 38 alin. (1) lit. j) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a statuat că în conformitate cu art. 4 din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, funcționarul public cu statut special aflat în sau în legătură cu exercitarea funcției este reprezentant al statului și exercită puterea publică în condițiile legii. Natura profesională distinctă a funcției publice cu statut special este determinată de tipul, sarcinile și condițiile de exercitare a atribuțiilor de serviciu, fapt ce impune asumarea unei conduite speciale și restricții individuale, restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale și instituirea de incompatibilități. Iar potrivit articolului 15 alin. (9) al Legii menționate, la angajare, funcționarul public cu statut special ia cunoștință, contra semnătură, de normele deontologice aplicabile, de restricțiile și interdicțiile stabilite prin lege. Prin urmare, în virtutea statutului lor, persoanelor în cauză le este interzis să abuzeze de calitatea lor oficială și să compromită, prin activitatea lor privată ori publică, prestigiul funcției sau al instituției din care fac parte.

Astfel, funcționarul public cu statut special are obligația să aibă un comportament integru în activitatea publică și în viața personală și să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special.

Este declarativă și constatarea instanței de apel că în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu au fost indicate faptele care au manifestat comportamentul nedemn. Or, conform Fișei postului funcția deținută de Petru Șargu de șef interimar al SPF „Soroca”, constituie o funcție de conducere, iar conform pct. 26 din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.629 din 8 august 2017, în vederea creării și menținerii unui climat organizațional corespunzător, funcționarul public cu statut special care deține funcție de conducere: 1) promovează normele de conduită și asigură respectarea acestora de către subalterni; 2) asigură controlul executării sarcinilor de serviciu de către subalterni; 3) demonstrează pe propriul exemplu și promovează calități morale ca onoarea, dreptatea, bunătatea, responsabilitatea, exigența și devotamentul; 4) asigură

egalitatea de șanse și tratament în ceea ce privește cariera profesională a subalternilor; 5) examinează și aplică cu obiectivitate criteriile de evaluare a performanțelor profesionale pentru personalul din subordine; 6) evită criteriile discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii în afara normelor de conduită prevăzute de prezentul Cod pentru accesul sau promovarea în funcție; 7) asigură condiții adecvate pentru dezvoltarea calităților personale și profesionale ale subalternilor.

Deținând funcția de conducere Petru Șargu a ignorat misiunea generală și atribuțiile prevăzute în Fișa postului, cât și în actele normative prin neacumularea probelor, neorganizarea personalului și ieșirea la fața locului a grupei de intervenție, neînregistrarea informației parvenite în registrele specializate. Acestea din urmă sunt unele din faptele ilicite ale lui Petru Șargu ce au dus în consecință la încălcarea integrității, au constituit acțiuni care compromit și denigrează imaginea și prestigiul instituției.

Conform art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, natura profesională distinctă a funcției publice cu statut special este conferită de tipul și condițiile caracteristice de îndeplinire a sarcinilor de serviciu prevăzute de normele legale, și anume îndeplinirea atribuțiilor exclusiv în folosul cetățeanului și al comunității, fapt ce impune asumarea unei conduite speciale, a unor interdicții și restricții individuale, restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale și instituirea de incompatibilități.

Iar, potrivit art. 15 alin. (9) din aceeași Lege, la angajare, funcționarul public cu statut special ia cunoștință, contra semnătură, de normele deontologice aplicabile, de restricțiile și interdicțiile stabilite prin lege.

Mai mult, funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne posedă o pregătire și o cultură juridică specială. În virtutea acestei pregătiri, Petru Șargu urma să estimeze care acțiuni trebuiau a fi calificate drept factori de risc, care prejudiciază organele de drept, precum și valorile sociale și morale ale profesiei. Or, obligația de a avea un comportament demn reiese din statutul pe care îl deține și funcția de conducere, care din start nu îi permite intimatului de a face abuz de aceasta, de admiterea cărorva acțiuni sau inacțiuni din partea funcționarului public cu statut special.

Dat fiind cele constatate, instanța de recurs constată că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a respectat întocmai prevederile art. 31 și art. 118 și din Codul administrativ la emiterea actului administrativ individual contestat de către Petru Șargu, în care au fost elucidate toate circumstanțele de fapt și de drept, abaterea disciplinară imputată și legătura de cauzalitate între faptele imputate și consecințele acesteia.

La caz, nu poate fi reținută nici concluzia instanței de apel precum că intimatul Petru Șargu nu a fost sancționat pentru faptele pretinse ca fiind ilegale invocate în petiția din 19 iulie 2019. Or, efectuarea anchetei de serviciu nu se limitează doar la cele expuse în petiție/sesizare, ci are loc o examinare multiaspectuală, obiectivă a circumstanțelor presupuselor abateri disciplinare, în urma cărora pot fi stabilite și alte încălcări din partea angajatului în privința căruia se efectuează ancheta de serviciu.

Conform art. 29 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în

temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În circumstanțele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că actul administrativ individual contestat – ordinul nr. 824/ps din 28 august 2019 „Cu privire la sancționarea disciplinar a funcționarilor publici cu statut special”, prin care față de Petru Șargu a fost aplicată a sancțiunea disciplinară „concediere din funcția publică cu statut special”, a fost emis de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră în conformitate cu legislația în vigoare și cu respectarea principiului proporționalității prevăzut la art. 29 din Codul administrativ. Or, ordinul de sancționare disciplinară a fost emis în privința lui Petru Șargu ca urmare a abaterilor disciplinare comise de către ultimul și constatate cu certitudine în cadrul anchetei de serviciu.

Faptele constatate și elucidate permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au emis soluții neîntemeiate, cu aprecierea arbitrară a probelor din dosar și aplicarea eronată a normelor de drept materiale, motiv din care actele judecătorești de dispoziție nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de Petru Șargu urmează a fi respinsă.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, și de a emite o decizie nouă de respingere a acțiunii în contencios administrativ depusă de Petru Șargu.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 01 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Șargu împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, persoana terță Victor Ursache cu privire anularea actului administrativ individual defavorabil, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și încasarea cheltuielilor de judecată, și se emite o decizie nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Petru Șargu împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al

Republicii Moldova, persoana terță Victor Ursache cu privire anularea actului administrativ individual defavorabil, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Aliona Miron